

การส่งเสริมนวัตกรรมการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

Promoting Innovation in Teaching for Heads of Departments in Schools
Under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1

เจือศรี พูนพิพัฒน์¹, ศรีปริญา ฐปกระจ่าง² และ เจตน์สฤกษ์ อังศุกาญจนกุล³
Juasri Poonpipat¹, Sri Parinya Thoopkrachang² and Jetsarit Angsukanchanakul³

สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3}
Development Administration, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3}
E-mail: pewsriprianya@yahoo.com²

Received: 2023-06-06; Revised: 2023-09-22; Accepted: 2023-09-23

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ และนวัตกรรมการสอน 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อนวัตกรรมการสอน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 375 ราย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน การวิเคราะห์ข้อมูลของเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ และนวัตกรรมการสอน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยีและกลยุทธ์ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน เมื่อภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้นวัตกรรมการสอนมากขึ้นด้วย (2) ชีวิตวิถีใหม่ไม่ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน (3) การจัดการด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน เมื่อชีวิตวิถีใหม่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นวัตกรรมการสอนเพิ่มขึ้น (4) กลยุทธ์ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน เมื่อกลยุทธ์เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นวัตกรรมการสอนเพิ่มมากขึ้นด้วย

คำสำคัญ: การส่งเสริมนวัตกรรมการสอน, กลุ่มสาระการเรียนรู้, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to study 1) the level of leadership, new routine, technology readiness, strategies, and innovations, and 2) factors that have direct and indirect influences on teaching innovation. The research is quantitative. The sample consisted of 375 subjects who were the heads of the learning group of schools under the Chachoengsao Primary

Educational Service Area Office 1. The sampling method was multistage sampling five sections. Content analysis, mean and standard deviation, structural equation modeling analysis

The study's results revealed that: 1) leadership, new routine, technology readiness, strategies, and innovations in overall aspects were at a high level. 2) factors influencing include: (1) Leadership, a new way of life. Technology and strategy management affect teaching innovation. When leadership increases, it results in more teaching innovation. (2) A new way of life does not affect teaching innovation. (3) Technology management affects teaching innovation as new ways of life increase. (4) Strategy affects teaching innovation as strategy increases. As a result, teaching innovation has increased, too.

Keywords: Promoting Innovation in Teaching, Departments in Schools, Chachoengsao Primary Educational Service Area

บทนำ

การศึกษาของผู้เรียนในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยนวัตกรรมการศึกษา มาสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองต่อการศึกษาระบบ 4.0 โดยใช้รูปแบบการศึกษาและเครื่องมือทางเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองและเป็นประโยชน์ต่อสังคม จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอน เทคโนโลยีสมัยใหม่ การบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ การทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสนับสนุนในสังคมแห่งการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนจะพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่ดีได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (พินันทา ฉัตรวัฒนา และพัลลภ พิริยะสุวงศ์, 2563) โดยทักษะการเรียนรู้เหล่านี้สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงองค์การต้องอาศัยผู้บริหารหรือผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีทักษะประสบการณ์ มีนวัตกรรมทางความคิดและมีกลยุทธ์ตลอดจนความรู้ในการบริหารจัดการองค์การ เพื่อนำพาองค์การไปสู่เป้าหมาย Yates & O' Dell (2005) ทำการวิจัยพบว่า ผู้นำที่มีความสามารถในการนำพาองค์การไปสู่เป้าหมาย องค์การได้สำเร็จจะต้องมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำได้แก่ มีความคิดกว้างไกล (Envision) แล้วนำความคิดที่ออกแบบไว้มาขยายหรือกลั่นกรองให้ตกผลึก ทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ (Enable) ไม่ว่าจะเป็นการใช้เครื่องมือ เทคนิค โครงสร้าง และกำลังคน เมื่อได้ความชัดเจนแล้วจึงมอบหมายให้ผู้ตามนำไปปฏิบัติอย่างไวใจ ดังนั้น การให้ความสำคัญในเรื่องของการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาปรับเปลี่ยนองค์การให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมในอนาคต การบริหารจัดการองค์การเพื่อนำไปสู่องค์การนวัตกรรมถือเป็นความท้าทายของผู้บริหารอย่างยิ่ง การพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การแห่งนวัตกรรมผู้บริหาร



บุคลากร จะต้องมีความเข้าใจตลอดจนมีความสามารถ มีความต้องการจะปรับเปลี่ยนพัฒนาทั่วทั้งองค์การ จึงจะสามารถไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ (กิริติ ยศยิ่งยง, 2552) นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องทราบว่าลักษณะหรือองค์ประกอบในเรื่องใดสามารถกำหนดทิศทางและใช้กลยุทธ์ที่ชัดเจนพัฒนาองค์การอย่างมุ่งมั่นและทุ่มเท ในการที่จะกระตุ้นและก่อให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์การ Berry, Byrd, & Weider (2013) ได้กล่าวว่า การมีโครงสร้างที่มีความยืดหยุ่นในระดับที่เหมาะสมที่จะกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมภายในองค์การบุคลากรต้องทำหน้าที่ตามบทบาทภายใต้การนำของผู้นำองค์การ อีกทั้ง บุคลากรภายในองค์การ ยังจะต้องมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกันเป็นทีมมากกว่าปัจเจกบุคลากร เนื่องจากนวัตกรรมจะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยการทำงานร่วมกัน บุคลากรที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม นอกเหนือจากในเรื่องทิศทาง โครงสร้าง การทำงานเป็นทีมและบุคลากรแล้ว องค์การที่จะมีลักษณะเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมยังจะต้องให้ความสำคัญกับบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมในการทำงาน ทิศทางผู้บริหารและกลยุทธ์ที่ชัดเจนที่จะพัฒนาองค์การ พสุ เดชะรินทร์ (2552) ทั้งนี้ นวัตกรรมจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้จากการทำงานร่วมกันของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกองค์การ การสื่อสาร การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนประกอบที่สำคัญซึ่ง สิริภักตร์ ศิริโท, รัตติญา ละเต็บชั้น และ วิวัฒน์ กิตติพงศ์โกศล (2560) พบว่า ปัจจัยสนับสนุนความเป็นองค์การนวัตกรรมที่สามารถเป็นตัวทำนวยระดับความเป็นองค์การนวัตกรรมได้มี 5 ด้านคือ ด้านโครงสร้าง ด้านวัฒนธรรม ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีและด้านความคิดสร้างสรรค์

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างแต่ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นบุคลากรที่สำคัญในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น ภาวะผู้นำ กระบวนการบริหาร กลยุทธ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาตลอดจนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ การนำเอาทักษะกระบวนการบริหารมาเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานจะทำให้การบริหารงานเป็นระบบเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันไปและเกิดความชัดเจนมากขึ้น อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพของการบริหารดียิ่งขึ้นไป (โสพิศ ไชยประคอง 2556)

จากสภาพการจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการส่งเสริมนวัตกรรมการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ และนวัตกรรมการสอน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อนวัตกรรมการสอน

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์ ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อนวัตกรรมการสอน

การทบทวนวรรณกรรม

นวัตกรรมการสอน (Teaching Innovation)

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) กล่าวว่านวัตกรรมทางการเรียนการสอน คือ สิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ทิตินา แคมมณี (2557) อธิบายว่า การนำนวัตกรรมการสอนไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องพิจารณาลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1. เป็นนวัตกรรมที่ไม่ซับซ้อนและยุ่งยากจนเกินไป ใช้ง่าย ใช้สะดวก 2. เป็นนวัตกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเยอะเกินไป 3. เป็นนวัตกรรมที่สำเร็จรูป อำนวยความสะดวกในการใช้งาน 4. เป็นนวัตกรรมที่ไม่กระทบกระเทือนบริบทเดิมมากนัก 5. เป็นนวัตกรรมที่ไม่มีคนเกี่ยวข้องมากนัก 6. เป็นนวัตกรรมที่ให้ผลชัดเจน

สุพัตร์ พิบูลย์ (2549) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมการเรียนการสอนออกเป็น 2 แบบ คือ

1. นวัตกรรมประเภทสื่อ อุปกรณ์ ชิ้นงาน
2. นวัตกรรมประเภท รูปแบบ วิธีการเทคนิคการจัดการ

จากความหมาย แนวคิด และทฤษฎีข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นวัตกรรมการสอน หมายถึง แนวคิด หรือวิธีการใหม่หรือปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษากับการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยมีการทดลองหรือพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าจะมีผลดีในทางปฏิบัติ สามารถนำไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย การสร้างหลักสูตรใหม่ การเพิ่มพูนทักษะ และความเป็นเลิศทางวิชาการ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

วรพจน์ นิลจุ (2554) ให้ความหมายภาวะผู้นำว่า หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามสร้างระบบหรือรูปแบบที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือผู้ตามด้วยการชี้แนะ กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลอื่นหรือผู้ตามนั้นมีความเต็มใจและพร้อมที่จะกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดทัศนคติพฤติกรรมหรืออื่น ๆ ไปในทิศทางที่ทำให้จุดมุ่งหมายของตนเอง ของกลุ่มหรือ ขององค์กรประสบความสำเร็จ

สมาน อัครภูมิ (2558) ได้กล่าวถึง ผู้นำและภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกลุ่ม องค์กร และสังคมอย่างยิ่งโดยเฉพาะใน 4 ประเด็นต่อไปนี้

1. ผู้นำและภาวะผู้นำมีผลสำคัญต่อทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร และสังคม
2. ผู้นำและภาวะผู้นำมีผลสำคัญต่อความเข้าใจ ความร่วมมือ ขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์
3. ผู้นำและภาวะผู้นำมีผลสำคัญต่อการเข้าใจปัญหา แก้ปัญหา การริเริ่มงาน และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม องค์กรและสังคม
4. ผู้นำและภาวะผู้นำมีผลสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานของกลุ่ม องค์กร และสังคม



แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตวิถีใหม่

ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เป็นการปรับแนวทางการใช้ชีวิตและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตใหม่พร้อมกันทั่วโลก ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิธีชีวิตดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินชีวิตแบบปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและการทำงานซึ่ง เทียน ทองแก้ว (2563) ได้กล่าวถึงผลกระทบ (Impact) ที่เกิดจากการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษาประกอบด้วย

1. ด้านสังคม สังคมการเรียนรู้มีผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุข ในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หมายถึง การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟต์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน ระบบการประชุมออนไลน์ ที่สามารถประชุมในที่ทำงานหรือที่บ้าน โดยไม่ต้องไปนั่งรวมกันในที่ประชุมเดียวกัน

2. ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างรุนแรง COVID-19 ส่งผลให้คนว่างงาน เพราะโรงงานปิดกิจการ ผู้ปกครองไม่มีรายได้ นักเรียน นักศึกษาขาดทุนทรัพย์ และอุปกรณ์การศึกษา สถาบันการศึกษา มีรายได้น้อยลง ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน รัฐบาลมีงบประมาณอุดหนุนการศึกษาลดลง สถานการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ

3. ด้านการศึกษา การศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้าน กล่าวคือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน 3) ผลลัพธ์การเรียนรู้ 4) ผลกระทบทางจิตวิทยากับนักเรียน 5) ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน และ 6) ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) เป็นเทคโนโลยีที่รวมระบบคอมพิวเตอร์เข้ากับระบบโทรคมนาคมการสื่อสารความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะช่วยประมวลผลข้อมูลจัดเก็บและบันทึก และส่งข้อมูลที่ประมวลได้ไปยังผู้ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โดยผ่านเทคโนโลยีคมนาคม (กิดานันท์ มลิทอง, 2543)

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2560) ได้ให้คำนิยามการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) หรือเรียกว่า “ความสามารถด้านการเข้าใจและใช้เทคโนโลยี” ไว้ว่า ความสามารถในการนำประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับใช้เพื่อพัฒนางานและพัฒนาองค์กร ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

การบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษายุคดิจิทัลที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตน รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งมีแผนการจัดการที่ชัดเจน มีการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องทั้งสถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ และการพัฒนาบุคลากร (สงบ อินทรมณี, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป้าหมายได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 138 โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2,240 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2564)

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ตามเทคนิคการใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ซึ่งมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธี Rule of Thumb (Westland., 2010) คือ 25 เท่าของตัวแปรสังเกต (Ding, Velicer & Harlow, 1995) เนื่องจากขนาดตัวอย่างมีขนาดใหญ่ (Hair et al., 2010) โดยการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรสังเกต 15 ตัวแปร เมื่อกำหนดขนาดตัวอย่างตามเทคนิคดังกล่าว จึงได้เท่ากับ 375 ตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) นั่นคือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา จำนวน 15 คน ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) โดยมีเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) การวิเคราะห์ข้อมูลเลือกตอบแบบตรวจรายการ (Checklist) และ เลือกตอบแบบตรวจรายการตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับนวัตกรรมการสอน ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด และศึกษาลักษณะของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สำหรับสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมนำเสนอแบบร่างของแบบสอบถามในการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถามสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกมีลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ เอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ มาสร้างแบบสัมภาษณ์และนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมปรับปรุงแก้ไขเพื่อขอความเห็นชอบ จนกว่าจะได้แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ โดยมีข้อคำถามทั้งสิ้น 4 ส่วน ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป นวัตกรรมการสอน ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการสอน



การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาวิเคราะห์ถึงระดับของนวัตกรรมการสอน ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ ความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการบริหารการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80

2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐานของการส่งเสริมนวัตกรรมการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกต และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม เพื่อหาอิทธิพลของ กลยุทธ์ การจัดการด้านเทคโนโลยี ชีวิตวิถีใหม่ และภาวะผู้นำ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกมาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- นำข้อความจากการสัมภาษณ์ และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น เพื่อเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) พร้อมสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง เนื่องจาก ผู้วิจัยวิจัยเชิงคุณภาพ จึงใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ 2 แบบ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ความหมายโดยตีความ (Interpretative Textual Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1. การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) 2. การแสดงข้อมูล (Data Display) 3. การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and Verification)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ และนวัตกรรมการสอน

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านภาวะผู้นำ

ลำดับ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
1	VIS	4.14	0.52	0.08	-0.47
2	CLE	4.11	0.53	0.02	-0.39
3	CTH	4.10	0.52	0.07	-0.21

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านภาวะผู้นำ (LEA) พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.52) รองลงมาคือ การเป็นต้นแบบ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.52) และความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.52)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านชีวิตวิถีใหม่

ลำดับ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
1	ECI	4.08	0.55	-0.19	-0.05
2	SSK	4.17	0.51	0.08	-0.33
3	OCU	4.11	0.57	-0.06	-0.30

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านชีวิตวิถีใหม่ (NNO) พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตวิถีใหม่ด้านทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.51) รองลงมาคือ วัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.11$, S.D.=0.57) และภาวะเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.55)

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรด้านการจัดการด้านเทคโนโลยี

ลำดับ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
1	UND	4.13	0.57	-0.10	-0.38
2	ACC	4.16	0.55	-0.07	-0.31
3	UTI	4.20	0.55	-0.09	-0.29

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านการจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE) พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านเทคโนโลยีด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.55) รองลงมาคือ ความเข้าถึง ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.55) และความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.57)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรด้านกลยุทธ์

ลำดับ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
1	PLA	4.08	0.52	0.02	0.09
2	PAR	3.89	0.61	-0.02	-0.31
3	RES	4.20	0.56	-0.25	-0.24

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ระดับด้านกลยุทธ์ (STR) พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ ด้านความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D.=0.56) รองลงมาคือ การวางแผน ($\bar{X} = 4.08$, S.D.=0.52) และภาคีเครือข่าย ($\bar{X} = 3.89$, S.D.=0.61)



ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ระดับของตัวแปรด้านนวัตกรรมการสอน

ลำดับ	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	SKEWNESS	KURTOSIS
1	CUD	4.18	0.51	-0.02	-0.53
2	INS	4.17	0.53	-0.25	-0.38
3	AEX	3.85	0.59	-0.08	0.11

จากตาราง 5 การวิเคราะห์ระดับด้านนวัตกรรมการสอน (TIN) พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความคิดเห็นด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.51) รองลงมาคือ การเพิ่มทักษะการสอน ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.53) และความเป็นเลิศทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.85$, S.D.=0.59)

ตาราง 6 ตารางสรุป ระดับภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ และนวัตกรรมการสอน

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ภาวะผู้นำ (LEA)	4.07	.65	มาก
2. ชีวิตวิถีใหม่ (NNO)	4.01	.64	มาก
3. การจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE)	3.89	.67	มาก
4. กลยุทธ์ (STR)	3.76	.80	มาก
5. นวัตกรรมการสอน (TIN)	3.93	.57	มาก
โดยรวม	3.93	.57	มาก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อนวัตกรรมการสอน

ตาราง 7 ผลวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของแบบจำลองทางเลือก

ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ				R ²
		LEA	NNO	TRE	STR	
NNO	DE	0.94**	-	-	-	0.88
	IE	-	-	-	-	
	TE	0.94**	-	-	-	
TRE	DE	0.38**	0.47**	-	-	0.71
	IE	0.44**	-	-	-	
	TE	0.82**	0.47**	-	-	
STR	DE	0.28*	0.31**	0.42**	-	0.93
	IE	0.64**	0.20**	-	-	
	TE	0.92**	0.51**	0.42**	-	

ตัวแปรตาม	ความ สัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ				R ²
		LEA	NNO	TRE	STR	
TIN	DE	0.85**	-0.24	0.34**	0.64**	0.92
	IE	0.09	0.17	0.27*	-	
	TE	0.94**	-0.07	0.51**	0.64**	
Chi-Square= 74.46, df=59, p-value = 0.063, GFI=0.97, AGFI=0.95, RMR=0.005, RMSEA=0.028 CFI=1.00, CN=421.16						

R² for Exogenous Variable

VIS	CLE	CTH
0.84	0.84	0.82

R² for Endogenous Variable

ECI	SSK	OCU	UND	ACC	UTI
0.78	0.85	0.82	0.86	0.81	0.74

R² for Endogenous Variable

PLA	PAR	RES	CUD	INS	AEX
0.76	0.55	0.71	0.65	0.69	0.58

R² for Structural Equations

NNO	TRE	STR	TIN
0.88	0.71	0.93	0.92

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

	NNO	TRE	STR	TIN	LEA
NNO	1.00				
TRE	0.83	1.00			
STR	0.92	0.91	1.00		
TIN	0.88	0.75	0.90	1.00	
LEA	0.94	0.82	0.92	0.94	1.00

จากตารางที่ 7 สามารถอธิบายเส้นทางความสัมพันธ์ได้ว่าภาวะผู้นำ (LEA) ส่งผลทางตรงกับชีวิตวิถีใหม่ (NNO) มากที่สุดเท่ากับ 0.94 รองลงมาคือ ส่งผลทางตรงกับนวัตกรรมการสอน(TIN) การจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE) และกลยุทธ์ (STR) เท่ากับ 0.85, 0.38 และ 0.28 ตามลำดับ และยังพบว่า ภาวะผู้นำ (LEA) ส่งผลทางอ้อมกับ กลยุทธ์ (STR) และการจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE)) เท่ากับ 0.64 และ 0.44 ตามลำดับ แต่ภาวะผู้นำ (LEA) ไม่ส่งผลทางอ้อมกับ นวัตกรรมการสอน(TIN) เท่ากับ 0.09



ชีวิตวิถีใหม่ (NNO) ส่งผลทางตรงกับการจัดการด้านเทคโนโลยี(TRE) มากที่สุดเท่ากับ 0.47 รองลงมา คือ ส่งผลทางตรงกับกลยุทธ์ (STR) เท่ากับ 0.31 แต่ชีวิตวิถีใหม่ (NNO) ไม่ส่งผลทางตรงกับนวัตกรรมการสอน (TIN) เท่ากับ -0.24 และยังพบว่าชีวิตวิถีใหม่ (NNO) ส่งผลทางอ้อมกับกลยุทธ์ (STR) เท่ากับ 0.20 แต่ไม่ส่งผลทางอ้อมกับนวัตกรรมการสอน (TIN) เท่ากับ 0.17 ตามลำดับ

การจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE) ส่งผลทางตรงกับกลยุทธ์ (STR) มากที่สุดเท่ากับ 0.42 และส่งผลทางตรงกับนวัตกรรมการสอน(TIN) เท่ากับ 0.34 และยังพบว่า การจัดการด้านเทคโนโลยี (TRE) ส่งผลทางอ้อมกับนวัตกรรมการสอน (TIN) เท่ากับ 0.27

กลยุทธ์ (STR) ส่งผลทางตรงกับนวัตกรรมการสอน (TIN) เท่ากับ 0.64

ตาราง 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์ ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน			
4.1 ภาวะผู้นำส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน (LEA --> TIN)	0.85**	4.82	สนับสนุน
4.2 ชีวิตวิถีใหม่ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน (NNO --> TIN)	-0.24	-1.31	ไม่สนับสนุน
4.3 การจัดการด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน (TRE --> TIN)	0.34**	2.61	สนับสนุน
4.4 กลยุทธ์ ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน (STR --> TIN)	0.64**	2.64	สนับสนุน

หมายเหตุ ** หมายถึง $p\text{-value} \leq 0.01$ * หมายถึง $p\text{-value} \leq 0.05$

จากตาราง 8 สมมติฐานที่ ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์ ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาวะผู้นำ ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.85 ค่า t statistic เท่ากับ 4.82 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นวัตกรรมการสอน มากขึ้นด้วย

ชีวิตวิถีใหม่ ไม่ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ -0.24 ค่า t statistic เท่ากับ -1.31 ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การจัดการด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.34 ค่า t statistic เท่ากับ 2.61 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อชีวิตวิถีใหม่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นวัตกรรมการสอน เพิ่มขึ้นด้วย

กลยุทธ์ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.64 ค่า t statistic เท่ากับ 2.64 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถตีความว่าตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ เมื่อกลยุทธ์เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้นวัตกรรมการสอนเพิ่มมากขึ้นด้วย

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์และนวัตกรรมการสอน อภิปรายผล ดังนี้ ภาวะผู้นำ เมื่อผู้บริหารการศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้นส่งผลโดยตรงต่อการใช้ชีวิตวิถีใหม่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนให้มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้มากขึ้น เพื่อปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัยในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐชุตา วิจิตรจามรี (2554, น. 238) ที่ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างหรือเป็นรูปแบบที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือผู้ตามด้วยการชักนำ เพื่อให้เกิดทัศนคติพฤติกรรมไปในทิศทางที่ทำให้จุดมุ่งหมายของตนเอง ของกลุ่มหรือองค์กรประสบความสำเร็จ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นส่งผลผ่านวิถีชีวิตใหม่ เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการใช้ชีวิตที่เกิดจากการแพร่ระบาด Covid-19 ชีวิตวิถีใหม่ เป็นการปรับตัวของประชากรโดยรวมในทุกด้านของประชาชนในยุคที่เกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติและอุบัติภัยที่เกิดขึ้นใหม่ จึงไม่ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอนโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทียน ทองแก้ว (2563) ได้กล่าวถึงการแพร่ระบาด COVID-19 ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านการศึกษา โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมารองรับการทำงาน การจัดการด้านเทคโนโลยี ทั้งผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตนเองรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในอันที่จะใช้ชีวิตวิถีใหม่ให้ได้ การจัดการด้านเทคโนโลยีของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนานวัตกรรมการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสร ก้อนคำ (2563) ที่ได้ศึกษา กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้พบว่ากลยุทธ์ในการบริหารเทคโนโลยีควรประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี กลยุทธ์ที่ 4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ขององค์กรเป็นการวางแผนการทำการกิจและกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อวางแผนกลยุทธ์ขององค์กรที่มีครอบคลุมทุกกลุ่มความต้องการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ ย่อมส่งผลให้นวัตกรรมการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ สิงห์กวาส (2561) ที่กล่าวถึงบทบาทของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ต้องมีกลยุทธ์ การวางแผน ดำเนินการเกี่ยวกับตามนโยบาย การวางแผนบริหารงานวิชาการ การเตรียมทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรม และการส่งเสริมนวัตกรรมการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มีความคิดที่สร้างสรรค์ในการสร้างและพัฒนางาน เป็นต้นแบบที่ดีให้กับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้การวางแผนกลยุทธ์ที่อาศัยการมีส่วนร่วมวางแผนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาควิชาเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับผิดชอบในการวางแผน กำกับติดตามและร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น อีกทั้งใช้การจัดการด้านเทคโนโลยีมาใช้เป็น



เครื่องมือในการดำเนินการ ในการกำกับและติดตามการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอนให้เกิดผลผลิตกับผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทั้งสถานการณ์ของภัยพิบัติตามธรรมชาติและภัยพิบัติที่กำเนิดใหม่ที่ส่งผลโดยตรงต่อภาวะสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของคนในชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ สิงห์ทวง (2561) ที่พบว่า บทบาทของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อนวัตกรรมการสอน มีการอภิปรายผลดังนี้ ภาวะผู้นำ ชีวิตวิถีใหม่ การจัดการด้านเทคโนโลยี และกลยุทธ์ ส่งผลต่อนวัตกรรมการสอน โดยตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้นวัตกรรมการสอนมากขึ้นทั้งนี้เพราะนวัตกรรมการสอนคือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยที่ สุพัตร์ พิบูลย์ (2549) ได้นำเสนอนวัตกรรมไว้ 2 ประเภทคือ นวัตกรรมประเภทสื่อและนวัตกรรมที่เป็นรูปแบบ วิธีการเทคนิคการจัดการ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน ดังงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ นิชนันท์ ศิริไสยาสน์ และโชติ บดีรัฐ (2563) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรมการใช้ชีวิต คือ ไม่ออกจากบ้าน สั่งอาหารผ่านเดลิเวอรี่จ่ายอย่างระมัดระวัง ทำงานอยู่ที่บ้าน ใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารระหว่างกันทำให้การทำงาน การเรียน และธุรกิจต้องปรับตัว จะเห็นได้ว่าในด้านการทำงานพนักงานต้องปรับเปลี่ยนการทำงานโดยทำที่บ้าน และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร การทำงานไม่ว่าจะเป็นการประชุมผ่าน Zoom Application และการทำงานร่วมกับทุกคนในองค์กรผ่าน Google Doc ในด้านการเรียน นักเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็นการเรียนผ่านระบบออนไลน์แทน จะเห็นได้ว่าเมื่อมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้วิถีชีวิตเปลี่ยนการดำเนินชีวิตต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อลดความเสี่ยงและเพื่อความปลอดภัย โดยทุกคนหรือทุกหน่วยงานต้องมีการวางแผน มีกลยุทธ์เพื่อให้งานเกิดความสำเร็จแม้จะดำเนินในการสถานการณ์ที่ยากลำบาก รวมทั้งต้องมีการคิดและพัฒนา รูปแบบและวิธีการที่เรียกว่านวัตกรรมขึ้นมา เพื่อให้ทุกงานเป็นไปตามเป้าหมายและสำเร็จตามความคาดหวัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำ ส่งผลต่อชีวิตวิถีใหม่ นั้นหมายความว่าภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่การดำเนินชีวิตต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นชีวิตวิถีใหม่ ดังนั้นหากต้องการให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงในองค์กร ควรเริ่มจากการพัฒนาภาวะผู้นำ

2. ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำและชีวิตวิถีใหม่ส่งผลต่อ การจัดการด้านเทคโนโลยี จากการผลการศึกษาทำให้เห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันของภาวะผู้นำและชีวิตวิถีใหม่ส่งผลต่อการจัดการด้านเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหากต้องการให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงในองค์กรหรือในการจัด

การศึกษา นอกจากตัวผู้นำที่จะต้องมีความรู้ผู้นำที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงยังต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการด้านเทคโนโลยีที่เป็นเสมือนเครื่องมือในการทำงานที่สำคัญของการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ ดังนั้นหากต้องการที่จะพัฒนาหรือส่งเสริมนวัตกรรมจำเป็นที่จะต้องพัฒนาองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 องค์ประกอบคือ ภาวะผู้นำและชีวิตวิถีใหม่ส่งผลต่อ การจัดการด้านเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารุ่นต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการส่งเสริมนวัตกรรมการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
2. ควรศึกษาวิธีการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณ.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม: แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี (2554). *การสื่อสารในองค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทองศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ นิชนันท์ ศิริไสยาสน์และโชติ บดีรัฐ. (2563). "New Normal" วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19: การงาน การเรียน และธุรกิจ. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 4(3), 371-386.
- ทิตินา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทียน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ (Design- Based New Normal): ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *คุรุสภาวิทยากร*, 1(2), 1-10.
- วรพจน์ นิลจุ. (2554). *ภาวะผู้นำ The excellence leadership*. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีน.
- วรารณ สิงห์ทวง. (2561). *รูปแบบการบริหารทีมงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พินันtha ฉัตรวัฒนา และพัลลภ พิริยะสุรวงศ์. (2563). รูปแบบการสอนอัจฉริยะเชิงสร้างสรรค์บนเว็บเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 8(2), 87-101.
- พสุ เดชะรินทร์. (2552). *การกำหนดตัวชี้วัดระดับบุคคล Individual Scorecard*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.



- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 353-360.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2564). *กลุ่มหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.ccs1.go.th/ita>
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (ก.พ.). (2560). *ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล*. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2563, จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/circular/w6-2561-attachment_0.pdf
- สมาน อัสวภูมิ. (2558). ภาวะผู้นำและการบริหารการศึกษาสมัยใหม่. *วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต*, 15(2), 5-21.
- สุพักตร์ พิบุญ. (2549). *ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: จตุพรดีไซด์.
- โสพิศ ไชยประคอง. (2556). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิริภักตร์ ศิริโท รัตติญา ละเต็บชั้น และวิวัฒน์ กิตติพงศ์โกศล. (2560). ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 14(1), 159-177.
- อดิสร ก้อนคำ. (2563). *กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Berry, B., Byrd, A. & Weider, A. (2013). *Teacherpreneurs: innovative teachers who lead but don't leave*. San Francisco: Josey-Bass.
- Ding, L., Velicer, W., & Harlow, L. (1995). Effect of estimation methods, number of indicators per factor and improper solutions on structural equation modeling fit indices. *Structural Equation Modeling*, 2(2), 119-143.
- Hair, J., et al. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Upper saddle River, New Jersey: Pearson Education International.
- Westland, J. C. (2010). Lower Bounds on Sample Size in Structural Equation Modeling. *Electronic commerce research and applications*, 9(6), 476-487.
- Yates, J.D. (2005). *Women in Leadership Positions in Tennessee Public Schools: A Qualitative Study of Female Directors of Schools* (Doctoral Dissertation). East Tennessee State University.